

Vergaderjaar 2008–2009

26 442

Veteranenziekte

Nr. 44

**BRIEF VAN DE MINISTER VAN VOLKSHUISVESTING, RUIMTE-
LIJKE ORDENING EN MILIEUBEHEER**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 5 juni 2009

Mede op verzoek van uw Kamer heb ik de VROM-Inspectie gevraagd een controle-actie uit te voeren bij eigenaren van waterleidinginstallaties met alternatieve technieken voor legionellabestrijding. Hierbij informeer ik u over de uitkomsten daarvan.

Koper-zilverionisatie en anodische oxidatie zijn electrochemische technieken voor de bestrijding van legionella die onder de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden vallen. Deze technieken beschikken nog niet over de vereiste toelating van het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) om als biocide op de markt te mogen worden gebracht en te worden toegepast. Soms is sprake van hardnekkige besmettingen van drinkwaterinstallaties en lukt het niet om de besmettingen via het thermische beheer danwel fysische technieken onder controle te krijgen. Om in die gevallen toch koper-zilverionisatie danwel anodische oxidatie (zonder toelating) in te kunnen zetten, is hiervoor in het verleden door mijn departement een gedifferentieerd handhavingsbeleid ontwikkeld.¹

Het gedifferentieerde handhavingsbeleid houdt in dat onder bepaalde voorwaarden wordt afgezien van handhavend optreden tegen het ontbreken van de toelating als biocide. Deze voorwaarden houden onder andere in dat de leverancier binnen een gestelde termijn een toelating aanvraagt en dat de alternatieve techniek alleen wordt toegepast als dat echt nodig is. Dit betekent onder meer dat serieus moet worden vastgesteld of technieken die beleidsmatig de voorkeur hebben (thermisch beheer en vervolgens fysisch beheer) in de betreffende locatie effectief kunnen zijn.

Het bijgevoegde factsheetrapport beschrijft de resultaten van de controle-actie die de VROM-Inspectie in september 2008 heeft uitgevoerd. Bij 57 locaties is gecontroleerd of aan de voorwaarden wordt voldaan. Het doel van de controleactie was om duidelijk te maken dat de handhaving van de

¹ Brieven van 20 februari 2007, 26 442, nr.27 respectievelijk 6 maart 2008, 26 442, nr. 36. Enkele voorwaarden, opgenomen in de eerstgenoemde brief, zijn aangepast bij brief van 20 augustus 2008 (DGM/K&K 2008076370), die aan de leveranciers is gezonden.

voorwaarden serieus wordt opgepakt. Het doel was niet om een representatieve steekproef uit te voeren. De resultaten kunnen daardoor niet worden doorvertaald naar een landelijk beeld, maar vormen daarvoor alleen een indicatie.

Gebleken is dat gebruikers niet altijd een goed beeld hebben van de voorwaarden waaraan zij moeten voldoen. Zij volgen vooral de adviezen van de leveranciers. In tegenstelling tot wat de voorwaarden beogen, is veelal geen sprake van een serieuze afweging van de mogelijkheden. In de praktijk blijkt het ook lastig om hierop te handhaven. De voorwaarde dat er sprake moet zijn van een «omvangrijke en herhaaldelijke legionellabesmetting» speelt hierbij een belangrijke rol. De VROM-Inspectie heeft mij aanbevolen dit begrip nader uit te werken en op te nemen in het Drinkwaterbesluit. Vooruitlopend daarop zou dit goed richting leveranciers en (potentiële) gebruikers gecommuniceerd moeten worden. Op basis daarvan zullen de lopende zaken worden beoordeeld en afgehandeld.

Een nadere uitwerking van het begrip «omvangrijke en herhaaldelijke legionellabesmetting» zou onder meer betrekking kunnen hebben op de frequentie waarin een normoverschrijding heeft plaatsgevonden, hoe hoog de overschrijding was en welke soorten legionellabacteriën het betrof (pneumophila, non-pneumophila). Mogelijk spelen ook andere factoren een rol.

In overleg met de VROM-Inspectie, het RIVM en LCHV zal ik nagaan welke criteria een rol spelen bij de nadere invulling van bovengenoemd begrip en of het mogelijk is om deze nader te kwantificeren.

Het resultaat hiervan zal worden vastgelegd in het Drinkwaterbesluit of in daarvan afgeleide regelingen. Aan de communicatie hierover zal aandacht worden besteed in het kader van de implementatie van de Interventiestrategie (u aangeboden bij brief van 15 oktober 2008, 26 442, nr. 41).

Op tien locaties is geconstateerd dat de apparatuur onnodig is geplaatst. Via een dwangsombeschikking wordt verwijdering afgedwongen. Op 33 locaties was de plaatsing wel terecht, maar werden één of meerdere voorwaarden niet nageleefd, zoals het uitvoeren van een meetprogramma. Ook hier is een dwangsomprocedure gehanteerd.

Behalve het controleren van locaties, zijn ook de tien leveranciers gecontroleerd op de voorwaarden die voor hen gelden. De voorwaarde om een toelating aan te vragen, wordt door negen van de tien leveranciers nageleefd. Tegen de tiende leverancier is handhavend opgetreden. De voorwaarde om een Kiwa-ATA-keur aan te vragen, werd door zeven van de tien leveranciers niet nageleefd. Het was hen onvoldoende duidelijk dat een aanvraag pas volledig is als ook een getekende offerte is ingediend.

Het plaatsen van alternatieve technieken kan een goed middel zijn om hardnekkige legionellabesmettingen in installaties te bestrijden. Het is echter geen vanzelfsprekendheid dat de problemen dan ook worden opgelost. Op maar liefst twaalf locaties (van de 45 terecht geplaatste) bleek het probleem niet opgelost. Ook dit zal richting leveranciers en (potentiële) gebruikers worden gecommuniceerd in het kader van de uitvoering van de Interventiestrategie.

De minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
J. M. Cramer